

الدنيا والادب

آيدە ايكى مرتبه نشر ايدىلور دىنى، ادبى، علمى و سياسى
مجله اسلاميه در.

محرر و صاحب امتيازى: ملا عالمجان البارودى.

فهرست:

۱۶۹

تفسير - حج موسملرى. حجنى وقتىدىن الك قىلو هم سوڭغە قالدرو
درست بولماوى. مناسكىنى ادا قىلوچى غە بو وقتە دائىم عبادت
اچندە بولغانلقدىن ادبىسز سوز واشلردن غايت ساقلانونىڭ تىوشلىكى
حج سفرىدە لازم بولغان آزق و باشقە يول كىرەكلرن باشقە لرغە اختىياج
توشمىزلك قدرلى حاضر لەب سفرگە چغونىڭ لزومى. حج عمللىرى آره سىندە دە
آلىش و يىرش قىلودە زىيان يوقلغى، حجنىڭ ايكنچى ركنى - فرضى
بولغان - وقفەنىڭ وقتى. عرفە كۈنىدە عرفاتدە اوبلەوايكنىنى نمازلرن
جمع، بو كۈندە مزدلفەدە آخشام يىستو نمازلرن جمع. مزدلفەدە ذكر
بىر لە شغىللەنو. حجنىڭ اخىرگى فرضى بولغان طوف زيارت. حجنىڭ
واجبىدىن بولغان تاش آتو وقتى. قربان بوغازلاو. عرفاتدىن مزدلفەگە
مزدلفەدىن مناغە بىر يولى كوچو. حج عمللىرى سوڭىندە غى استغفار.
استغفارنىڭ ھر عبادت سوڭىندە نمازدە دە سلام سوڭىندوق تىوشلىكى
و حكمتى.

۱۷۳

ھدىث - شمائل شريفه - رسول اللهنىڭ مبارك قول و آيلاق و باشقە
اعضالرىندە غى اعتدال و كور كاملك. مبارك يوريش و طور يشارىندە غى
اعتدال و كور كاملك. مبارك قاراشلرىندە كور كاملكلر. مبارك سوزلرىنىڭ
غايت آچق و تىرىبىلى بولوب ھر كىم آڭلارداى، طڭلا و چىلرنىڭ
كوڭلار يىنە اورناشورداى بولغانلغى. مخاطىلار يىنە قاراب سويلەوى. ھر
واعظ و معلم گە اوشبو سنتكە ايهرونىڭ تىوشلىكى. ملا عالمجان البارودى.

۱۷۷

مەكتەزدە غارق العادە اورگەرىش، مەم تفصىللىر و تىبىھار. ايسكى
وقتە غى كوڭلار بىعض حادىثلر.

عبدالله عىرانى.

محمد نجيب تونىتارى.

ملا صادق ايمانقلى.

(۱۸۸)

ھرىت بىرەمى.

۱۹۱

ھرىت بىرەمى، قصيدە.

«معارف» مطبعەسى قزانده.

K A Z A N Y.

Электро-Типография «МААРИФЪ»

قزاق امام و مدرسەلەرنىڭ بىتون روسىيە مۇسۇلمانلىرىغا

خطاب نامە

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

حرمتلو مۇسۇلمان قۇردەشلىرى!

اوشبو كۈنلەردە مەملىكەتمىز روسىيەدە بىك زور اوزگەرشلىرى بولدى.
نېچە يۈز يىللاردىن بېرىلى بىزنى قىسۇپ كېلىگەن ايسكى حكومت بىدى.
آنڭ اورنىغە خەلق وكىللىرى صايلانغان، خەلق دوستى بولغان موقت ياڭا
حكومت اورنلاشدى. بىتون خەلقغە ياخشىلىق غەنە تلى طورغان بو ياڭا
حكومتىمىز بىزگە بىك كۆپ ايرىنىلەر بېرە. شونڭ اوچون مەملىكەتمىزدە
بولغان بو اوزگارش بارچە خەلق غە زور شادلىق. خصوصاً بىز روسىيە
مۇسۇلمانلىرى اوچون بىگىرە كەنە ئلۇغ بخت وسعادىتىر. چونكى بىز مۇسۇلمانلىرى
دورت يۈز يىلدىن بېرىلى ايسكى حكومت قول آستىدە قىسنىقلىق
وطارلىق دە تورا ايدىك بىزنىڭ ايكى عزيز دىنەمىز وقدرلى تىلەمىز چىت كورلە
وكېمىستىل ايدى.

بىزگە كۆپ اورنلار دە دىنەمىزنى وتلەمىزنى اوقتورغە ايرىك بىرلىمى،
مەكتەپ و مدرسەلەرمىز يوق بار صلتاوار ايلە يابلوب، اوقتوچىلىرى خەكىگە
طارنلا ايدى. ايدى ياڭا حكومتىمىز بىزگە ايرىكلىك، عداللىك و تىڭلىك
بېردى وشونڭ آرقاسىدە، بوندىن صوگرە بىز مۇسۇلمانلىرىغە اولدەگى
قىسنىقلىق و طارلىق بىدى. بونڭ اوچون اللە تعالى گە شكرانە قىلورغە
وبونڭ قىدرىن بلورگە تىپىشلىمىز.

بونڭ اوچون ياڭا حكومتىمىزنىڭ نفايۇوينا و تانچلىقلىرىنىڭ دائىم
بولۇوينا مەن خىدمەت ايتەرگە تىپىشلىمىز.

الکبریٰ والاکبر

۸ نهمی سان ۱۳۳۵ سنه جہادی الاخری ۳ پنجشنبه، ۱۹۱۷ سنه، مارت ۳

BLIOTET
1866 - 11. 15
Qazan.

سحیفه لریز

t.me/sehifeleribiz
www.g2kzn.org/sehife
u.u8686@gmail.com

تفسیر

الْحَجُّ اشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفْثَ وَلَا فُسُوقَ
وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللَّهُ وَتَزُودُوا فَإِنَّ خَيْرَ
الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ ٩٧

ترجمه: حج معلوم آیلارده در (شوال ذوالقعدة ذوالحججه ذه) هر
کم شول آیلارده حجگه کرشسه آنی بوکلامه حج اعمالی آراسنده
اویات سوز، یمان اش، جدال (نچقرش) بوق (بولماسقه تیوش) قندای
خیر قبلسه کزده الله آنی بلور (ضایع بولماز)، (سفرگه) آزق-لانوب
چیقه-کز، خیر لی آزق تقوادر (اللهنی طیکلاودر) ای عقل ایگالری مندن
سافلانگز (منم فرمانلارمنی اعتبارسز قبلما کز).

شرح و تفسیر: حج عمللری معلوم و مذکور اوچ آی ایچنده
اوتالادر. الی یوم القیامه اوزگارمه ی شولای باررغه تیوشدر. حتی
شوالدن الک احرام ایتمک تیوشلی دگل وهم ذوالحججه دن سوکغه فالدرمق
تیوشلی دگلدر. حج بیک تانسوق عبادت بیک قدرلی عمل بولغانغه
آنی آرتق احترام ایتمک، مناسکی تمام بولغانچه کشی اوزینی دائما
عبادت ایچنده دیو بلمک تیوشدر. شونلقدن مناسک آراسنده اویات
سوز (خاتون برله معامله گه دائر سوز) وسائر ضرور بولغان حرکتلردن

ساقلا نو لازمدر. جاهلیتده هر سالوده حج موسومند خاتون و قزغه متعلق
 بیتلر سوبله مک، بعض خوشهوی، صید، بتارغه احترام عرض اینو کی
 ممنوع اشلر اشله مک، بر بریله تفاخر و مجادله لر شایع بولغان. الله تعالی
 شونداي اشلر نك قباحتنه تنبيه ايتكان و ممكن قدر خيرات و صدقات
 و سائر عبادات برله اشتغال تپوشلگینی، وقت و مقام خیر و عبادت

ایچونگنه مناسب اید کینی بلدرگان،

بعض توکل دعواسنه بولغان فقیرلر نك محبت اقتضاسیله آرقسز حج

سفرینغا چیقوب آغزقلارای کشیگه سالنوب اسلامجه وائمنانهتجه هندوم
 اولدقیندن آرقلانوب چیقوب یابینده شدیلی تنبیه ایدلهشدر، گویا بخشیلقینی
 اشدای توکلده کشیگه یوک بولوده لیرله اغشته بلکدر بو بلیشده ایلمک
 و بخشیلق آرقده در دیولمشدر بعضی مفسرلر بو صوکی جمله آخرات

آزغی حاضر له و توغر بسنده تنبیه دیمشلر.

لینا ایس علیکم جناح ان تبتغوا فضلا من ربکم فان افاضتم من

عرفت فاذکروا الله عند المشعر الحرام واذکروه کما هی ذکرتکم وان
 کنتم من قبل یمن الضالین ان الله اعلم من انفسکم

ترجمه: (حج آراسنده تجارت و عشاقه نسجکن ارفیلون) الله نك افضل

در حقیقی ایستیاوه سزگنه گناه بوقدرین فایحان عرفانین فکوجسه کز مشعر
 حرام آلبنده (مزدلفه ده) الله یذکره اولکنه الیکده اهدال حذنی تپوشنجه
 یلای ایلمک الله سنجمال او گراتدیلا و کونلر ده هیونان ایچون کمال الله خدای کبر
 لمانا شین ح و تفسیر: بخانده و غیرلر ناکذکرلرینه کورنه جاهلیتده آرس بلر
 صلح امور عنملده آنگلاظه چنده طفواله جان بنامین بلر اولار زبیه آلمش اولتورلش
 ن اینده کلر نمان باه سلام اولار ناکذ حج و تپنده کورلر ایلمسری بالمش اولتورلش

الحرام» امرينه امثالاً تيوشلى بولغان ذكر بر له اشتغال ايدلور. الله تعالى گه دعا وتضرع ايتوده قصور ايتماسكه تيوشدر. صوگره قوياش چيسقار آلدندن مزدلفه دن «مينا» طرفينه يونالنور، مناغه ايرشكاج «عقبه» نام ورنده يدى مرتبه وافى تاش آتوب صوگره تيوشلى كشى قربان بوغازلار، صوگره ساچينى آلددر يا كه فسقارتور شونك ايله احرامدن چيقميش بولور.

اشبو عيد كوننده يا كه آندن صوگ ايكى كون ايچنده منادن بتونلدى كوچماينچه مكه گه باروب طواف زيارت ايدر. اشبو طواف حجنگ فرضلرينك اخير ايدر. بارى عيد كونندن صوگ اوچ كونده تاش آتو واجبلرى قالور.

ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا لِلَّهِ أَنْ اللَّهُ غَفُورٌ

رحيم ۱۹۹

ترجمه: صوگره خلق كوچكەن يردن كوچكز، الله دن يارليقاو ايسته گز، راستلقده الله يارليقاغوچى ومهر باندر.

شرح وتفسير: بو آيت مزدلفه دن مناغه كوچو حقنده بولوب فاضه نك خلق بر له برگه بولمقينه، جاهليتده گى كى عبادت مراسمينى تورلى اورنده بولينوب اوتهدن منعغه اشارتدر. بعض مفسرلر «ثم» لفظى سوز ترتيبى ايچونگنه بولوب الوغ وقفه نك بر اورنده عرفاتده بولوب، همه خلقنى شوندىن افاضه ايدرگه امر ايتو بولادر ديمشدر. جاهليتده قريش اوزلرينى بشقه لردن يوقارى كورب بشقه لر بر له عرفاتده وقفه ايتماينچه مزدلفه ده وقفه ايتوچان بولغانلار. الله تعالى شول بدعتنى انكار ايدوب قريش لرگه ده بشقه لار بر له برگه (عرفاتده) وقفه ايتوب بر يردن فوزغالورغه امر ايتهدر. ابن جرير، ابن كثير اشبو تفسيرنى آرتق كورگانلر.

فصل - اشبو آیتده استغفار برله امر ایتهدر. استغفار مغفرت ایسته و بولدقندن الله دن ايك الوغ مقصودنی سوراودر. عبادت اخیرلرندده استغفار وسیل سوکندده مقصودنی سوراو وهم اوزینک عبادتندده قصور ونقصان کورب عفو تیلده و بولغانغه - بیکرک طبیعی ومناسب، اشدر. مسلم روایتینه کوره رسول الله صلی الله علیه وسلم نمازدن بوشانغاچ اوچ مرتبه استغفار ایتده سوکره اللهم انت السلام ومنک السلام تبارکت وتعالیت ذالجلال والا کرام دیه ایدی. روایتندن اوزاعی مذکور استغفارنی «استغفر الله استغفر الله استغفر الله» دیو بیان ایتکان.

ابن کثیر بو مقامده بخارینک سیدالاستغفار روایتینی ذکر ایتده. رسول الله ایتکان سیدالاستغفار: اللهم انت ربی لا اله الا انت، خلقتنی وانا عبدک، وانا علی عهدک ووعدک استطعت اعوذبک من شر ما صنعت ابوء لک بنعمتک علی و ابوء بذنبی فاغفر لی فانه لا یغفر الذنوب الا انت. هر کم اشبوننی کیچهده (خلوص و محبت برله) اوقوب شول کیچهده وفات بولسه اوجهاحقه کرر وهم کندزده اوقوب وفات بولسه اوجهاحقه کرر» ملا عالمجان البارودی.

حدیث

(شمائل شریفه)

(۱۴۰) کان رسول الله صلی الله علیه وسلم اشعر الذراعین والمنکبین واعالی الصدر. ترجمه: رسول الله نیکو بله کلری باشلارینک و کورکرا گینک یوقارغنی طرفلاری جونلاچ ایدی.

(۱۴۱) طویل الزند، رعب الراحة، سبط القصب. ترجمه: ازون بله کلی، یاصسی اوچلی، قوش سوپه کلری (بله ک) بالتور، بو ط سوپا کلری) تیگز، طبیعی. روشده سلامت ایدی

ت فقه لفتها... ما... لفتها...
 شرح وایضاح: اشعر شعر دن ما خود صفة مشبوهه در. چونلاچ معنا سینده در.
 رسول الله نك كو كرك وقرنده كند كینه قدر لی صبر فی کبی سوز لغان خون
 بولسده مده ارنده، قرنده جون بولمغان. لیکن سلامت طبیعتلی قونلی
 مزاج اهلر نده کی کبی بالتور، ایک نیکر لری چونلاچ بولغان ایکن.
 «بوفدک» بلر نك دپد کمزرا اوچ بوللا ابرو نك لمر سنیاه غنی فیتوغون نهار بویون

در «راحة» اوچ نك کیک و نیا صبی لوی طایلق غمالاچو کار دلق کالامتی بولغان
 بعضر بو اور نده بولمده در «جو مارد» معنا سیندی مراد ایتمیشدر. لیکن لفتها
 ایچون ظاهری نیتیا لفتها کالامتی و ابلغ در «قصب» بولمکی، قوشلی نولیه ک.

بالتور و بلك سویا کر می مراد در «سبط» از ونچه سوز لوش معنا سینده
 در «سبط القصب» بالتور و بلك سویا کر می اوز ونچه، طبیعی حالده،
 نیکر صر لکی یوق، بعض چبری ادملرده کی کبی بولمکی و فسقه لقی
 کبی عیبلردن سلامت ایدی دیکدر. (ما ایدی دیکدر. (ما ایدی دیکدر. (ما ایدی دیکدر.

۱۴۴) شتن الکفین والقدمین سائل الاطراف

ترجمه: قول و آباق بارماق لری ایری ومول ایدی.

شرح وایضاح: «شتن» ایری و قالین معنا سینده «سائل» اصلده
 آغوچی معنا سینده بولسده سوز لوش، از ونچه راق معنا سینده استعمال
 ایدله در «اطراف» انسان و حیوان نك آباق و قولی نه ایتوله در.
 حدیث شارح لری: رسول الله نك قول و آباق بارماق لری نهار نجه کنه

اوزون ابر لری و پهلوان لری و مناسب روشده طولی و هواجه ایدی، ابر لری
 عیب، خاتونلار ده غنه ممدوح بولغان نیچکه، ضعیفی بارماق لری دگل ایدی دیکدر.

۱۴۳) خصان الاخاطین، قصلح القدمین یشیوا علیهم الامام

ترجمه: «تباين فوشلری آچیق فوشل ایدی، آباق لاری: شتا صو تیز
 آغوب کیتیرا ایدی. عیب دیکدر (بلا لری) و...

ما شریح و ایضاح «اغصیل» تلایان استفتاوشی (تا با اقلید بزرگه نیکه مس

یری) «خه صان» خا نك ضمه سی و فتهه سیل هفتدر «تا بان قوشلی» معنا سینده دره

«مسبح» شمالی، فطرشتی و یار قلی دگل. یالان ایساق یچور گو چیلر نك

ایاقلار زنده بولغان فطر شیلر کبی تغییر طبیعی محسوس حال ایساق

«یئبوی» بیز اولمعتا سینده فطر شیلر (رعدیا ن لوقا هنیف کلبه) رعد

(رعدیا ن لوقا ن ایدامه شایع) «اذا زال زال تقاعا و یحطون کفا و یمشی هونا»

ترجمه: اور نندن کیتسه بر یولی توام قویوب کیته ایدی، آغه

امطلوب اطلار ایدی. یومشایی، وقار اییل یوولار ایدی.

«تقلع» قویوب اولمعتا «تکفی» هوشایکری ایاقلار ن لوقا ایساق

و کبرالی آدم کبی ایتوراب ایلما ییجه کونار توپ آلو، آغه اییل ایتوب

یوروا، بهادر لیرا کبی انشا طلی ایتول معنای زنده «هون» بیکنلک

ذریع المشیه اذا مشی کانهما یحظ من صیب (۱) منکلا غایر

ترجمه: بر کتلی یورشلی، یوقار بدن اینگهن کبی قامتی ایله آغه

میللی حالده یورر ایدی.

شرح و ایضاح: رسول الله نك هر قایو اشنده اعتدال و وقار طبیعی

بولغان، کسالت کبر و احتیال کبی مذموم صفتلر بولمغان، قوزغالسه،

یورسه بر یولی قوزغالوب کیتکهن، متکبر انه آفیر نلق بر له، یالقولار

کبی ایرینوب قوزغالو آنده بولمغان، یورشنده ادملاری بیک ازون

برکتلی بولغان، کبور بلوب یورما ییجه توبه نکه میللی ایشیمن توشکهن

کبی توبه من قاراب تیز یور کارم.

(۱) ۴۰ نچی حدیثدن باشلاب «جل نظره الملا حظه» جمله سینده قدر ترمندی

شمالده، طبرانی، بیهقی نك هند ابن ابی هالدهن روایت ایتدیگری ازون حدیث صعیغ

جمله سینده درجه اولی و یلعه به رعدیا ن لوقا ایساق

(۱۴۶) واذا التفتت التفتت جميعا خافض الطرف، نظره الى الارض اطول من نظره الى السماء، جل نظره الملاحظة.

ترجمه: کشیگه باقمق بولسه بتون گوده سی برله التفات ایدر ایدی. (فرینلابقنه باقماز ایدی.) کوزینی توبه ن سالوچی ایدی، برگه باقماقی بوقاریغه باقمقندن ازونراق ایدی (کوبرک توبه ن قارار ایدی) کوبرک قاروی کوز تشورودر.

شرح وایضاح: رسول الله صلی الله علیه وسلم هر وقتده ذکر وفکرده بولغانلقدن عادی ودنیایوشی اشهرگه کرگندن ارتق اهمیت ومحببت برله باقماغان بلکه کوز تشور کوز صالو دیورلک درجه ده گنه بولغان شونلقدن اطرافقه ویوقاریغه قاراولازم بولمغانده توبه ن آلدینه قاراب یوروچان بولغان. کشیگه کوز تشورمک بولسه و آنی چاقیرمق بولسه کوز قریبی برله گنه باقماینچه بتون گوده سی برله آنک طریفینه ایله توب بقار، (بر نرسه نی بنتکلاب اوزاقلاب اخلاص ومحببت قاروی برله قاراماز ایدی. اشبوروشلر ایک یخشی ادبلردر. ضرورتسن اطرافقه کوز سالو و آنلارنی تیکشرو قلبنک غفلتی وکوز بو یار نسه لر گه رغبت ایتودن توغمه قصوردر. کامل انسانلر عادتی دگلدر. نامجر ملر گه کوز تشو، آدمیلر نک تصور وعیبیلرینه اطلاع کبی فاحش نرسه لر گه باعشدر.

(۱۴۷) کان فی کلامه ترتیل اوترسیل. حدیث صحیح راوه ابو داود عن جابر رضی الله عنه.

ترجمه: سوزنده سالماقلق بار ایدی. شرح وایضاح: ترتیل، ترسیل هر ایکاوی بر معناده آفرینلق سالماقلقدن. رسول الله سوزینی آفرین نزه، هر کم آکلاب الگورلک درجه ده سالماق سویلهر ایکان. هر معلم وواعظفه اشبو روشلی بولماق تیوشدر.

خلفه سويلوچى كەمسەنە مخطابلىرىنىڭ ھاللىرىنى ۋا ئلارنىڭ فېم اواچاۋلرىنى
 ھتبارغە آلۇب ذھنلىرىنىڭ الگرو لارىنە قاراب سوزنى تىزمك كركدر.
 اگر معلم وواعظ عجل سويلەسە بىك زىرك مخطاب آڭلاسدە عادى
 فھلى آدملىر آڭلاب الگورە آلمايلار تەلپىدىن مقصود حاصل بولماي
 قالور. رسول اللھنىڭ آفېرىن وسالھى سويلوچى اصول تەلپم گە بىك موافق
 ھالدر.

ملا عالەجان البارودى.

(مىلەكتەز دە خارق العادە اوزگەرىش)

روسىيە تارىخىدە كورنەنگان الوغ واقعە وجود گە چىدى. كوتلەنگان
 بىر وقتدە ھېران قالورلىق اوزگەرىش واقع بولدى. روسىيەنى خصوصا
 مىلەتلەرنى عصرلردىن بىرلى قسوب اىزوب كىلگەن ادارە مستبدەنىڭ
 ھىرى توگە لوب مىلەكت ادارەسى خلق وكىللىرى قولىنە كوچدى. ايسكى
 ادارە استبدادنىڭ غايەسىنە اىرىشوب سابق پادشاھنىڭ ۱۹۰۵ نچى يل
 مانىفىستى بىرلە وعدە قىلغۇن ھرىتلەردە آلنوب، ھرىت و ترقى يوللىرى
 تمام باغلانوب ھدىن طش تاراىوب يتىكان صوڭ «اش چىكىن طش
 تارايسە كىگە بەدر» قاعدە سىنچە كىڭ لىگە چىلدى. استبداد نىگىزىنە
 قورولغان ايسكى ادارە اساسىدىن بىلدى، اعضالىرى اورنلارنى چىقارلوب
 عدالت، ھرىت، مساوات نىگىزىنە قورولغان، غ دوما اعضالردىن و قىلى
 ياڭا ادارە تىشكىل ايدىلىدى. اوزاقلامى شولوق اساسلارغە نىگىزلىنگان
 دائىمى ھكىومت تاسىس ايدىلە چىكىر.

ھق تەالىنىڭ ھنايتىدە روسىيە گە بىخت وسعادت دورى كىلدى.
 روسىيە ھر مىلەكتەكە اورىلدى. روسىيە دە گى ھر بىر مىلتەر گە نىگىز ھقوقلى
 گراژدانلىق احسان ايدىلىدى. ھر مىلتەكە نىگىزلىك اىركىلىك اوزرە دىنى وملى
 اشلارندە ھلم ومعارفدە ترقى يوللارى آچىلدى. بو بولارغى مانىلەر تھاما

انچه چندی که ایوهی بگو الوغ نعمتک قدرن بلوب شکرانه سن قبولورغه
 لازم بولوب قالدی. ^{بیر لایحه منی لایحه} ^{بیر لایحه منی لایحه}
 بو مقصدلر ایچون عصرلردن بیرلی کوره شووب گیلگان بو بولور
 بیک کوب محنت و جفا لر چیکگان کوب قربانلر بیرگان روسیه
 حریتلرور طائفه سینک بر نهچی مقصدلری بولغان اوشبو فوق العاده انقلاب
 حاضرندده کوب اجتهاد و غیرت و فدائیلر، بایتاق قربانلر سایه سنده
 میدانغه چقسده، فرانسه «انقلاب کبیر» نه قارافانده کوب درجه بیگل
 روشده وجودکه چقدی، بونی ده الله نیک خاص عنایتی دیک خطابولماسه
 کبرهک، ^{بیر لایحه منی لایحه} اوشبو فوق العاده حاللر وقتی وساعتی بدون تفصیلاتی برله
 گزیتلرمز ده بارلادی. بو الوغ اوزگه ریشنی روسیه خلقی خصوصاً مسلمانلر
 بیگروه شادلاتوب فارسی (الدیلر) قرآن مسلمانلری یا کما حکومتلر
 عرض صداقت و اطاعت و تبریک تبلیگرامی کوندروب مسجد لورده بو
 حکومتلرک قرارلانووی نفووی و دوامی برله دهالر قیلدیلر. روسیه نیک
 هر طرفندن یا کما حکومتی تصدیق و تبریک تبلیگراملری همان کیلوب
 نورووی هر فایده طبعی شادلق برله فارسی (الدیلر) لانووی چیت دولتلر
 یا کما حکومتلری تصدیق اینولری یا کما اداره نیک قرارلی و دوامی بولا چاقلمینه امید
 لرمزنی قوتلندر که کوللرمزنی شادلاندر هر حاله یا کما حکومتلرک تمام نفووی
 اوریا شووی ایچون املکت اچی طنج بولورغه، طبعی لایحه منی لایحه
 اشلردن غایت صافلانورغه لازملر. ^{بیر لایحه منی لایحه} ^{بیر لایحه منی لایحه}
 لایحه منی لایحه اداره طرفدارلری یا کما اداره نیک اچکی وطنلرکی دشمنلرکی
 موندی وقتلرده آتسز خلقلر آره سینده خصوصاً اولورغه تورکی و سنوسه
 قوتلر صالوب فتنه چغار رغه یوز ولری ایشتل، موندی قوتلورغه آلدانودن
 بیک صافلانورغه کبرهک موندی اش سیز بلو برله برده کیچکی بحلی
 کامیبتلر که بلدرمک هر مسلماننغه فرض، قوتلر صالو چیلرغه، اینر و
 یوز و چیلر که فاتی جزالر شبهه سز بولا چی. البته دین سو یگان، حریت

بلدكە موندى اشلىرىنى سېزگە نىدە دىغ قېلىو چارە سېدە كىرىشى نورودە
مقدس دېن مەزگە مسلمانلارغە جنابىت، حكومتەزگە وطنەزغە خىيانەت
بولووى كۈن كېى ظاھر. مەنە شولارنى آ كلامغانلارغە بىرادە كېچىكەى
آ كلاتورغە لازم وفرضدەر.

الله تعالى نىڭ عنابىتىدە بو اير كىلىكلەرگە ايرىشدىك بو ياقىتى كۈنلەرگە
چىقدى. بىزنىڭ اىچون كىرىت اعمردىن قىدرلى بولغان حرىت، مساوات
نعمەتلەرنە طاقتەز قىدرلى شىكرانە قىلورغە، ايكى عىزىز بولغان بو نعمەتلەرنىڭ
دواملىرىنى اللەدىن ھېمىشە سوراب تورورغە غنە تېوشىلى. وطنىن سوپىگان
ھەر بىر حرىت طرفدارلىرى بو ياقىتى كۈنلەر بو اير كىلىكلەر بو تېگىزلىكلەر
بىرلە بىر بىر سىن تېرىك قىلىشالار، بو حاللەرگە غاىت شادلانالار. بو
انقلابقە غاىت فوانسالار. بو خېرىلى اوزگەرىشنىڭ حاضر دىن اوكى حسن
تاثيرلىرى كۈرنە باشلادى آقچە بەھامى بىك كۈپ كۈتەرلىدى، شەرلەرد
اشلىق آزىق كۈندىن كۈن آرتا كۈبەيە بارادىر. بو حاللەر انقلابنىڭ خېرى
بولووى علامەتلەرىدەر.

بىز مسلمانلەر بو وقتقەچە روسىيەنىڭ اوگى بالاسى اوزىنىدە يۈرگان
ايدىك. وطنىزنىڭ اوزىقلارنى باشقىلەر بىرلە بىر تېگىز كۈتەر وب كېلىسەكە،
حقوقىدە تېگىز توگىلى ايدىك. ايمىدى الحمدلەلە بو اوگىلىكلەر بو حقسىزلىقلەر
بىتىدى. وطنىزنىڭ اوز بالاسى، تېگىز حقوقلى گراژدانلىرى بولدىق. بو
حاللەر بىزنىڭ اىچون خېرىلى فال، بىراغە استىھلالدەر. (رېما يوجدى عىن الحىيا
فى ظلمات البأس) مقالنىچە امىد ايتەنگان بىر وقتدە كېلىوب چىققان اوشبو
مساوات، عدالت، حرىت نعمەتلەرنى غنىمەت بىلۈپ بولاردىن فائىدەلەنو بولىنە
بىرادە كېچىكەى كىرەك لازم. حرىت، مساوات غاىت گۈزەل سوزلەر غاىت
فائىدەلى شېلەر. لىكىن بونىر سەلارنى حسن استىعمال قىلورغە استىعمال
قىلا بىلورگە لازم. شول وقتدە غنە حرىت مساواتدىن فائىدەلەرگە مەكىن

بولور. باپالارمىز (بال دىيىپ ايتو بىرلە اوز نىملەنمى) دىگانلار. بو
 ھىكمەتلى ماقالىنى ايسىدىن چىقارماسقى تېوشىلى.

بىزنىڭ ھازىردە بىردە كىچىكىمى اشلارگە تېوشىلى اوستىمىزگە فىرەس
 بولغان مىلى وظيفەلارمىز بىك كىوب. ايسكى ھىكومەت زمانىدە بو مىلى
 فىرضلارمىزنى تېوشىنچە اوتەرگە اختبارمىز بولمىغانغە بىك كىوب مىلى
 اشلارمىزنى اشلارگە مەمكىن توگىل ايدى. ايمىدى بو امكانسىزلىكلار بو
 قىسانلىقلار بىتكەن صوك بىزگە نىك ياتورغە غىر قالمادى. كىرەك مىلا
 كىرەك مەلم كىرەك باي و كىرەك باشقىلار بولسۇن ھىر مىسلىمانغە اوستىنە
 تووشكان وظيفەسىن مىلى خىدمەتن بىردە كىچىكىمى اوتەمەك فىرض بولدى.
 ھىر كىمگە اش زمانى كىلدى. ھەممىزدە اتفاق بىرلە بىر قولدىن
 اشلارمىزگە كىر شورگە ملتەمىزنىڭ ھازىر و كىل چىك دە راھىت و سەئادىتى اىچون
 تەمام اجتھاد، غىبىرت و ثبات بىرلە طرىشورغە لازىم بولوب قالدى. بونىك
 اىچون ھىر نىرسىدىن الك اوز آرا اختلافلارنى سىرۇب تاشلاب، اتفاقغە
 كىلو، مىلى مقصودنى - مىلت اىچون خىبرى بولغان اشلارنى كىنە - آلە
 قوتقان بىر مىلت بولۇومىز لازىمىر. بىزنىڭ بو كونىگە چە تېوشىنچە تىرفى قىلا
 آلەمانىمىزنىڭ بىر سىببى ادارە قىسانلىقى بولسە، اىككىنچى سىببى اوز آرامىزدە
 اتفاق يوقلىق، مىلى مقصودلارنى شىخسى عرضلرغە قىدافىلۇلار بولغان ايدى.
 ايمىدى بونىدى مەھم بىر و قىتدە، ھىر مىلت مىلى قايغۇلارنى قايغۇرتىوب
 تفاق بىرلە سىز غائۇب اشكە طوتىغان ساعىتدە، ھلا كىتمىزگە سىبب بولغان
 اختلافنى شىخسى غرضلارنى بو كوندىن اوستىمىزدىن سىلكوب ارغىتاق،
 ملتەمىزنىڭ دىنى و مىنى تىر قىياتىنە اتفاق بىرلە طرىشەق، شونىڭ سىببلار بىنە
 كىر بىشەك بو يولدى قىدافىلۇلار چە سەئى و خىمەت قىلورغە، كىرەك. چىبىلار
 قىدىملار، قارىلار، ياشلار كىبى مەناسىز سوزلارنى ضرورى نىزاھلارنى
 تامىردىن قوباروب تاشلارغە دە بىر توغان بولوب تورورغە تېوشىلى وقت
 موندى نىزاھلار، مىسلك اىپىر مەلارى بىرلە چوالا تورغان زمان توگىل.

اوتوز بىل چىنەنە لىكە ماى پوقمغان تىلچىدىن، قىلىم نىزاعلارنى سوڭىنى
 وقتىدە غايىت جېرەنگىچ تۈسكە كىرۈپ ھەر كىم نىقەت قىلغۇچىنىڭ قىزىقىشىغا
 ايرىشىدى. بۇ تۈرنى نىزاعلار باشقىچە مەنئىدە كۆپىنچە بىتتىدى.
 ايسىدە قالماي، آنلار بىر وجود بولۇپ مەنئىدە مەدەنىيەت ۋە مەدەنىيەت
 نامىن گە بىتون غىزىت ۋە مەنئىدە مەدەنىيەت نامىن گە بىتون غىزىت، بىر اوز ارا
 شو ئىدى مەنئىدە مەدەنىيەت نامىن گە بىتون غىزىت، بىر اوز ارا
 اوستىرەك بۇ اشمىز مەنئىدە مەدەنىيەت نامىن گە بىتون غىزىت، بىر اوز ارا
 اراشنىدە مەدەنىيەت نامىن گە بىتون غىزىت، بىر اوز ارا
 مەنئىدە مەدەنىيەت نامىن گە بىتون غىزىت، بىر اوز ارا
 سو بىلىپ. بۇ حاللار دىن غىزىت اۆب، مەنئىدە مەدەنىيەت نامىن گە بىتون غىزىت، بىر اوز ارا
 مى غايەلەرنى امللارنى ائدە طونارغە بۇ وقتىدە مطلق لازىم. كۆپىنچە
 تو گل صىقى - پارىيە - ياغىدىن بىر بىر سىنە دىشمان بولغان گو چكوفلار
 كىرىنىسكىلر ۋە باشقىلار صىقى نىزاعلارنى بىر يانغە ئاشلاب قولغە قول
 طونىشوب اتقاق بىرلە ھازىر كى ھكۈمەت باشنىدە نوراللىر. بۇ حاللار دىن
 غىزىتلىك ۋە اورتەك ائورغە تىوشلىق. بىر اوز ارا
 بىر، مەنئىدە مەدەنىيەت نامىن گە بىتون غىزىت، بىر اوز ارا
 اعتقاد ايتىشكە، بۇ تۈرنى اورتەكلىرى نىكە بىر اوز ارا
 تىوشلىق بىر نىكە مەنئىدە مەدەنىيەت نامىن گە بىتون غىزىت، بىر اوز ارا
 نىزاعلاشماقچە ايرىلىشماقچە اچقۇ امر قىلادىر. بىر تۇھان بولۇپ،
 ايرىلىشماقچە، ايرىلىشماقچە كىر يوقىچە چىقار سىر؛ ايرىلىشماقچە، ايرىلىشماقچە
 سبب بولۇپ چىقىر اسلام مەنئىدە مەدەنىيەت نامىن گە بىتون غىزىت، بىر اوز ارا
 بىر بىر سىنەك شادلىغىنە شادلانۇپ قايقوسىنە قايقوسىنە، قايقوسىنە
 بىر رەكە طرىپىشونلر، مەنئىدە مەدەنىيەت نامىن گە بىتون غىزىت، بىر اوز ارا
 تۈرشونلر كىبى ھىسابى يوق امرلار توۋىدەلر، تىپىدەلر بىرلە غىزىتلىك ۋە
 شول نامرلر گە بۇى صونارغە، امان ارا فر قەلر گە بولۇپ چىقىر بىر اوز ارا

بانه که ملت کبیر کور و مسلمانان لقمه صیقل اش ایکنان آل کلار غه وقت
بیک ایندی. خصوصاً موندی مهم مساعده، اتفاقاً ممکن بولمغان مشای
اشار مرنی بواقعه صالون زماننده اتفاق بیگه کده لازم در. اتفاق ایچون
بر بریز لایق الفتنی بولور غه الفتکه ضرر قبولوردانی اشاردن سافلانور غه،
الفتنی بتورور که یوز و چیلرنی مسلمانان سانا مسقه، سوز لرینه بولاق
صالحه مسقه آلا رنی اعلام غامتنی نیک داشماندر می دیت بیاور که بلازمدر بن لایق
بمنه بیز که حاضرده، یا لغوز مالتنک معادتی گنه کور کده بولور غه تیوشلی
آرامزده لخت دشمنانی بولماسقه کیره لک، بولور غه ممکن ده توکل یا ملتک
هلا کن ناله گانه کشنی البته یوق افراد آراسنده غی اور آرامزده غی
دشمنانقلرنی بولان قالغانده بولور ایندی ملی مقصدلر بولانده
بتوتلای خاطر دین چغار غه کیره ک. قصورلر مرنی توکل صددر رنی الفت
بتورک روشده بر بر مرنی یوزلر مرنی گه ایتشمه سک، شخصی عیبلرنی
تفتیش ایدوب سوبلر یوز مسکه تیوشلی. حاضرده یا لغوز بر ترسهنی گنه
ملی مقصدنی غنه او یلار غه، بتون فکر و ذکرنی شول بولده غنه یوز تور که
شوشان غنه بحث سندا گره قبولور غه تیوش. طبیعی هر کیم ده قصور
بولور. قدیملر دهده بولور، جدیدلر دهده بولور. قارتلر دهده بولور،
یا شلر دهده بولور پیغمبر لر دن باشقه هر انسان قصورنی بولمغان
طبیعی اش طبیعی حالدن بر وده بوش بولمغان. لکن بو قصورلرنی بیکشور
زمانی توکل. اش زمانی. هر ملت اشکه بیل باعلا ب ملت قابغوسن قابغور توب
تور و زمانی. شوندن مهم زمانده ده ملی مقصدلر مرنی اعتبار قبله ملاق
تیوشنجه اهیت پیر مهسک الله ده پیغمبرنی ده فرشته لر نی ده خلقلر مزده
رضا بولمازلر. حرمت و عنایت کف عقلی بولمازلر. او یغانور غه تیوشلی
فرده شلر ایضا هین، نالده، رای، لغاب، بیار، سولما، ک
تبه و طنمزده بوتورالی هر بیلر بالفعل عمل گه فو بیلوب ببتور بولده وطنده شلر مرن
روسلر پالا کلر یهودیلر و باشقلر ترقی بولنده غی اهمیت و اجتهاد لر نی

برمه بر آرتدروب يولنى تېز آلاچاقلرى، مقصدغه تېز ايرشه چكارى
 جاضردين اوك معلوم، روسلر بزدن بر عصرالك مدنيت يولينه نوشد كارندن
 حاضرندده بىك كوب مسافه آلدە ايكانلىكارى كور يئوب تورا، بو وقتقه چه
 آفرن بارولارى باشقه باور و پاليلر آرتندن يئە آلماولرى قابليتسىزلىكارندن
 اجتهادسىزلىكارندن توگل، بلكه اداره قسانلقدن ايدى، ايمدى بوقسانلىقلر
 بتكان، استه گنچه ترقى قىلورغه يول آچىلغان صوك آدوملاب توگل بلكه
 چاقوملاب آلفه كينه چكارى كون كىي. اگر بىز بو حاللردن هبىرتلنىمى
 همانده ايسكى غفلتمزده دوام ايدىر بولساق السكى حالمزدن ده نچار حالگه
 قالورمز آب آچق معلوم، بو حالله باشقه لر فائده لنگان حر يتلردن فائده لنو بىزگه
 ممكن بولماس، فائده لىرگه استحقاقمىز بولماس. هر يتدن فائده لنور، حقوقلى
 غرازدان بولور ايچون انسان بولورغه انسان بولور ايچوننده باشقه لر كىي
 معرفتلى مدنيتلى بولورغه لازمدر. شونك ايچون اسلام نادانلارنى انساندن
 سانامى بلكه حيواندن عد قىلادر. حيوانغه ايسه طبيعى، انسان حقوقى
 بىرلەمى چونكه بواش عدالتسىزلىك بولادر.

منه شولارنى اويلاغانده، آلمزده بىرده كىچكى قىلورغه تىوشلى
 اشلر اويىلوب ياتقانى كور يئندر، بواشلىرنى، تقسيم مساعى قاعده سىنچه
 هر كم هر صنف اوز حصه سینه توشكانن آلوب، شونى اشلى باشلارغه كىرەك.
 بىزگه علم و عمل گه تمام بىر بلورگه كىرەك. باشقه لر اوقى تورغان هر بىر
 علم و فن لىرنى اوقونى تعمىم غه كىرەك. بونك ايچون حكومت مكنبلار بئنده كررگه
 كىرەك اوزمىزگه ده فنى مكنبلار تاسىس ايتەرگه كىرەك. شوندى كىرەك لىر كىرەك
 حد و حسابى يوق. مكنب و مدرسە لىرنى يا كا باشدن اصلاح قىلورغه كىرەك.
 ابتدائى تربيه لىرنى باشلاب اصلاح قىلورغه كىرەك. بو مكنبلار شا كرر
 لرگه تمام دىن روعى بىر و ب چغاروردای، ابتدائى تربيه كورگانلر من
 دىنى وظيفه لىرنى فطرى و طبيعى حال كىي بىرده كوچلەنمى لذت و رغبت
 بىرله اوتەردەي بولسونلر.

كيد گمان مشهور؛ ملاكيد ليراني بشير و لا مقصودى ليراني فوز و عاقبتى به
 فوقانش با شرافت من اوق بلونى نوتى ليراني جو فخر اغنه «جهديت ليراني خلقه برى اوز من ايتى رگه
 دين بقر بلفا و گره كره عد بيلر ان» مديت نونا ايتى ليراني ليراني كيد بيلر ليراني ايتى ليراني ليراني
 صوكفه كمال بوى خيزه بيلر ان ايتى ليراني ايتى ليراني بيلر ان ايتى ليراني بيلر ان ايتى ليراني بيلر ان
 تامر زدن بيلر ان ايتى ليراني مقصود بيله ايتى ليراني ايتى ليراني كور كالاچ غوغلانس سياتى نوتى ليراني
 بوى باغ «جهديت ليراني حكومت ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 عموملا مشفق ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 ديك بوقارى بوقارى دائره ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 حيله من ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 تاروتون بيلونك بيلونك اوز بيلونك اوز بيلونك اوز بيلونك اوز بيلونك اوز بيلونك اوز بيلونك اوز بيلونك
 كور سه توب بوقارى مشهور ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 بوى صوكفه حيله سى ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 توفيق ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 مکتبلر يابولوب الوغ مصيبت بولدى. بيلك كوب اور نلرده تانتولر بولوب
 محض دينى كتابلر بولولغان قرآن، حديث و باشقه ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 كور بيلسى صليح بولوب ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 حرمشان بولدىلر «حتى قرآن و كتابلر ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 كاغذ ليراني بيلر ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 بعض افوار قلوق ملالين كتابلر بيلر ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 بولولانستجبللى كيشه كلنى كتابلر ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 بولاشكه سبب بولولغانلارغه بولسه ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 البته بولاشلر نك ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 نجسارين بولولوب ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 بولسه كير كير «حتى اوز بولولوب بولر بولر ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 محض شول مشهور ملالين كتابلر ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني ايتى ليراني
 ۶

اور نازندن چغار اغان ملار بولدی. جدیدلردن کوب ملار بو فتنه دن
 قورقولارندن اوزارن باشر رکه بز قدیملر دیب بالغانلارغه نفاقلق قبلورغه
 مجبور بولمیشلر. حقیقتی مکولوبه ملالانیه لوقوقودون شمع ایتمه ای رتخوزا بوسه
 قورقولارندن طوز اولمالی اوزاری لوقوقولار تدریح توتولدی بلرجه بو مابعدن تعلیم آ
 اشلر الیتیم الوغ پی مسکته کپلانی اغانه هیتا شان بلالیموقن لغامت لاف و منشفه
 بو حاللردن شکایت قبلورغه حقیقتنی بیان ایدر گه بلرجه توکل اولدی
 سورانی سایشتو چلی و طیکلاوچی یوقی الیدی ای «لوزن شا آرا کوردن ممشور
 ایشاننگز حالنگزنی ایلمردی، آنک پلاستیکه لوزی ده شولای گواهیق ایدر دیلرس
 بر اشورالری ده شولای دیلیرلر» دیلکنه جواب قاچارالار ایلی کجا آدمینستر تشیه
 حکم لستورگان بلورمانده اشینی نظامغه صود بولینه کوقور گنده مکرنا توکل
 ایلی شولای ایقنوب ایشاننگ بقو که منیه سیاستنگ نوصه ایکانن خبیچ بلر
 بلرگان، لغت و اصطلاحندن اصلاحیری بولمغانلر سیاستنی بولوب کورندیلر،
 یالغوز ایوالله نیک قمر تی بواله گینه حشورانی جییلولاری جر لیشولوی ممکن
 بولغان دنیا نیک دورکت طرفینه تارالغان اسلام گودامینک اعضالرن، تورکی
 لغت، هر آفی و عمامه ایله ابوله بولورالصر سون کانت قیشولاممکن یف و لملر
 درجه گه طیرشکان اسلام امثلرین بولله شدر و لاج پانسیلا مپلستیک کبی
 هبیچ بر کمنک کول کلینه کپلمگان خیال باطل تو بحال ظاهر لبر له ده جدیدلر
 نهوت ایدر لیلر بولا قدر کاب آچق بالغان تیللیری افتوادده ایشاننگ
 اجتهادی آرقه سنده جدیدلر اوستینه ارغینلیدی آ

(حریت بهیرہ می)

۱۵۱۵ء مارچ چار شنبہ کو قزاقوں نے قزاقستان کے حاکم کو قتل کر دیا اور
آزادگی کے غایت طمطمنہ پر لے کر یہاں پہنچا۔ حریت بہیرہ می پھیل گئی۔
صومالیہ میں قزاقوں نے قزاقستان کے حاکم کو قتل کر دیا اور
برلین کے حکام نے یہاں پہنچا۔

ہو کون ہر بر اش و سودا اور نلری او قو یورتلری و باشقہ مؤسسہ لری
بارسیدہ بابق بولوب بتون خلق کون بوی بہیرہ می قیلوب اوتیکہ ردی۔
بتون شہر قزل فلا کلر، کیچندہ قزل فانارلر برلہ زینتلنگان ایسی۔
ایرتہ برلہ ساعت اوندہ مسلمانلر یونوسفار میدانینہ جیلوب یتکاج،
کشاف حضرت ترجمانی حریت بہیرہ می حقندہ سویلہب خلققہ آگلالتوب،
بو کونگی خط حرکت - مارشپروت - حقندہ معلومات بپردی۔

صوگرہ صفی بولوب تزیلوب «یاشاسون حریت، یاشاسون
تاتار ملت» سوزلری بازغان بر نیچہ زور قزل فلا کلر و بیک کوب
کیچندہ قزل فلا کلر کوتہرلگان حالہ، آلدہ اماملر، اماملر آرتندہ
خلفہلر شاگردلر و باشقہ جماعت خادملری بولار آرتندہ ہوام ایک آرتندہ
خاتون قزلر بر باشندن ایکنچی باشی کورنہ گان حالہ ترتیب برلہ
میدانندن قوزغالوب، یکانیرینسکی اورام بویلاب کیتوب شاگردلر دن
تعیین ایدلگان ہر فرقہ ہر آواز ایلہ حریت جزلری جلاب، بر نیچہ اورندہ
توقتاب بتون خلق ہر آواز دن تکبیر ایتوب تکبیر آوازلری بتون
شہر نی یانغراتوب کوکلر گہ چغا ایسی۔ ہر آواز دن «یاشاسون حریت،
یاشاسون تاتار ملت» اوررا تاوشلری اوراملر نی یانغراتا، یورہ کارنی
سلیکتہ، ایک قاتی کوکلر نی دہ یومشاتا اثرلندہ ایسی۔ شول روشدہ
بالق بازارینہ کیلوب یتکانہ بیک کوب ہسکرلر قزل فلا کلر، کوکرہ کلرینہ

قويلغان قزل بانتهلار بىرلە اوتوب كىتىدىلار. عىسكىرى موزىقە مارسىيلېز
 كوېن اوپىناب بارا ايدى. صوگرە تىياتر ميدانىنىڭ يىتەرەك اطللى عىسكىر،
 طوب آر بالرى اوظوب كىتىدىلار. بولار دەدە حرىت علامتلىرى قزل فلاكلار
 قزل بانتهلار حتى طوبلارغەچە قزل تىياتر بىرلە چورنالغان ايدى. تىياتر
 ميدانى عىسكىر وخلق بىرلە طولى. هر اورامدىن اوچسىز قىرىسىز عىسكىرلر
 اغىلوب تورا. خلق حسابسىز كوب، تمام بىر انسان دىڭگىزى. بىر نىچە
 اورندە عىسكىرى موزىقە مارسىيلېز نغمەلرنى ھىمىشە اوپىناب تورماق دە.
 صوگرە ميداندا مخصوص باصالغان اورندە الك روس روحانىلىرى
 ياگا حكومتنىڭ قىرارى و دوامى حقندە دعا و عبادتلىرى قىلىدىلار. صوگرە
 اماملر قرآن اوقوب ياگا حكومتنىڭ قىرارى و دوامى حقندە خىر دعالر
 قىلىدىلار. دعا وقتى تمام سكونت، طىلىق، هر كم ياگا حكومتنىڭ سلامت
 دوامى اللەدىن اخلاص بىرلە سورى تضرع قىلا ايدىلار. دعا تمام بولغاچ
 بىكرمى بىر مرتبە آزادلىق طوبىلىرى اطلدى. بىوندىن صوگە مسلمانلار
 طوبلانغان حالغە تىياتر ميداندىن قوزغالوب بوقارى
 اورامغە تابا كىتوب كرىپىست ياندىن بلاققە تابا توشوب ھەمان
 تىكبىر آوازلىرى حرىت نغمەلىرى بىرلە يانغراتقان حالدا قزل مسجد
 اورامىنىڭ چغوب آندىن يىنە بىونىسفلر ميدانىنىڭ كىلگىچ صادق
 حضرت ايمانلىق منبرگە منوب حرىت آلو بولندە فدا بولغانلرنىڭ روحلرىنىڭ
 قرآن اوقوب باغىشلاندى. بىرەم حقندە انشاد ايتكان گوزل قىبىدە سىندە
 اوقوب چقدى. بىر نىچە خطىبلار حاضرگى حاللر حقندە بالقىلى نطقلر
 سويلەدىلار. صوگرە خلق تىرتىب بىرلە بىرلى بىرىنە تارالوب كىتىدىلار. بووقت
 ساعت كىچكى آلتى تىرە سىندە ايدى. بوكوندە گى هر كەزنىڭ بوزىنە چققان

شاد قلر تعريف قىلوب بترراك توگل، هرکم آزاد، هرکم شاد، هرکشی
 بر بر سن پيروم شادغی برله سلامی؛ حریت، مساواتلر برله تبریک قیلا
 آملارده محروم بولمغانلر، آلاؤنکده ماؤلا بیلرینه قزل باینته لر، حتی بو علامتین
 قایدوغنه قاراساڭ، حریت علامتلری کوزگم بهر بلوب توران
 بوکوزلا هرکم بر تیگنر ایکنی، کورنوب توران هرکم روسیه نڭ بر تیگنر
 گراژ دانلری، حر انسانلرین روس، تیانار، یهود و یاشوقلر همه سی
 وطننڭ بر طوغان بالالاری بولغانلر. یاالله! بو نبقدر الوغ بخت وسعادتلر.
 بندلرگه نبقدر الوغ نعمتلرک آلهم! بو نعمتلرگه شکرانه قیلاورغنه اوللری
 موفق قیل. بو نعمتلر نی بزلرگه دائم قیل یارب العالمین آمین.
 عجایب حاللر: کیچه گنه استیباد قیللری، آغزلری قوللری بغاولی
 کیشیلر بوکون بار صیبه آزاد، بار سیده حر، بار بغاولر کلارده اواز و لیگان
 چیشلیگان سندانلر. کیچه گنه قزل کلر نی حریت چرلارن اوراملرده
 کور و، ایشتو توگل، بو نرسهلر نی کوکلرگه کیترووده قورقنچلی بولغان حالده،
 بوکون بتون اوراملر قزل فلا کلر برله طولی، حریت چرلر نی برله بتون
 شهر یانغری، عجایب اشیلر، فسبحان محول الاحوال. زمان آ سیدت
 رفاه و لکلیه قییا سیده بلفه سینه؛ دنیا ن سنا آ ب عفو قییا سیده
 دنیا لاهن شکرانلقا، اینه سندانیا، آ ت ب ب عنه دلا سینه و اقامات سینه
 سینه سینه بان و ن لکلیه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه
 بلفه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه
 سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه
 سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه
 سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه سینه

غنیاً رسیده همیشه میدانم اینسقط زندگیا رسیده
حریت بهیره می

حققه شکر ایندیك طوغانلرنی مبارک دم بوکون

قدرنی بلمک تیوشدر بیک اولوغ بایرام بوکون

قل ایندیك بز هر جهتدن یوق ایندی هیچ اختیار

ایندی بز آزاد بولدیق یانندی باقطنی شم بوکون

چیشدی زنجیر امارتنی عدالت قوللری

مهاکتده بر تیکر بولدی بنی آدم بوکون

قول چاوب شادلقنی اعلان ایلسون اخوان دین

اوپناسون کولسون ده عبد ایتسون همه عالم بوکون

طوغدی حریت قویاشی کیندی ظلمت کیلدی نور

عدلیله باقظردی ایل هر نرسه بیک کورکه م بوکون

کوز باشک صورت ای فرندهش توقتا یغلاودن ینار

کیلدی حریت زمانی قالماسون هیچ غم بوکون

ای مسلمانلر بشارتدر بونک قدرن بلیک

باشقه لر ایله کمالدیق بون تیکر بز هم بوکون

کوب ثنالر نگر بیک اولوغ بون آزاد ایندی

ایندی سو بلامر بز یارار بز بولم کورکه م (.) بوکون

نی اولوغ نعمت ابرور دین ایل سوز حریتی

اوشبو نعمت بزگه بیرلدی بولبق خرم بوکون

بزگه حریت بیرلدی نی باغعلی در بو سوز

ایلیگه نور طولتردی اول هر نرسه ده بهم بار بوکون

بتدی ایئدی حقسز اورئده کشیننی حبس ایئو

مملکت اهلی حقوقده بر تیگز اکر م بوکون

ای مسلمانلر بله مسز اوئبو کونئک حرمتن

صادق ایرور عید اکبر بزگه در دیسه م بوکون

چن کوکلدن اول مجاهدلرگه بز رحمت اوقیق

جانلرندن کیچدیلر کوب ایئدیلر یاردم بوکون

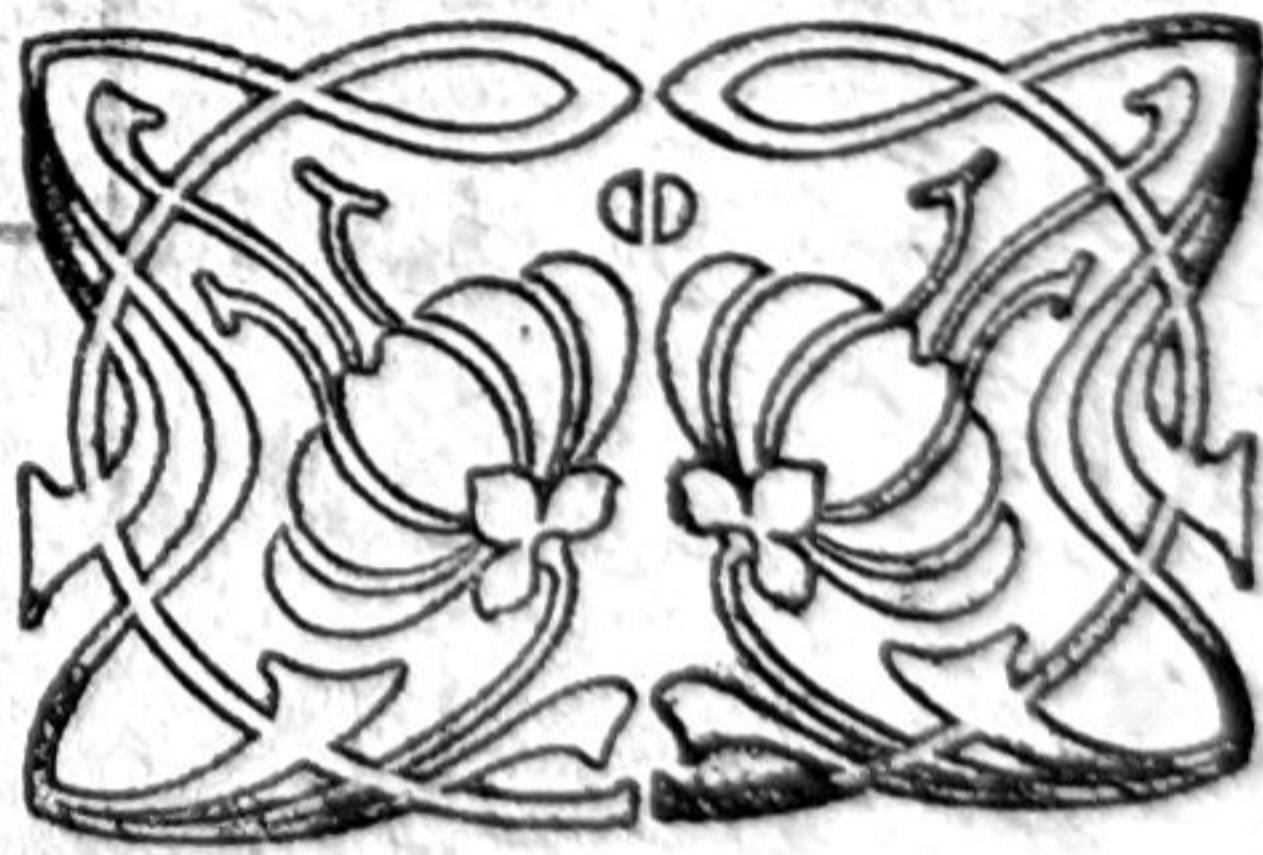
بو تبدلنی بولوب شاد جهله مز تبریک ایئیک

بتدی دیب اسکی اداره بز اوقیق اللحم بوکون

سزنی مین تبریک ایئهم ای ترک تانار ملنی

بلسه گز سزناک اوچون بیگره کده زور بایرام بوکون

ملا صادق ایمانقولی.

حرمتلو مسلمان قردەشلار!

ياڭا ھۆكۈمەتتەز طرفتىن خەلق فائىدەسىدە اعلان قىلىنغان عدالت
ۋە توغرىلىقنى اوشانداق اير كىلىك ۋە تىگىزلىكنى، خەلق اوزى بوزمامسون!
تەش ۋە ناپىلارنى بىر لە ساقلارغە تروشمسون!

مسلمان قردەشلار!

احتمال خەلق آراسىدە بو اير كىلىك ۋە تىگىزلىك لىر نىڭ دىنباغە چىقۇۋىدە
چىن كوڭلىدىن راضى بولماغان كىشىلەر بولۇر، آلاز احتمال سىزگە
تورلى قورقۇلار سالورلار. آندى سوزلارگە قولاق سالماڭىز! تىنچلىقتىن
آپورلماڭىز! ھىچ كىمنىڭ ھىقنە تىمەڭىز! بىلىڭىز كە: كىشىنىڭ جانىدە ۋە مالىدە
ضرر كىتەر ۋە اللە ھرام ايتكىلى بىمان ۋە ئەشەكى اش بولغان كىشى
ھاضرگى عدالتلى ھۆكۈمەتتەز دە آندى بوزق كىشىلەرگە، تىنچلىقنى
ۋە تىبىنى بوزۇپلارغە قاطى جزا بىرەچكىر.

شونىڭ اوچون بىزگە بىر اتفادە بولۇپ تىنچلىقنى ۋە تىبىنى ساقلاۋ
تىيىشىمىز. اگر بىرەر خىانتلى اىكى ھۆكۈمەت طرفلى كىشى بولۇسە
قانى روشدە قارشى طورڭىز. ھاضرگى ھۆكۈمەتكە آندى آدملىرنى
كورسەتىڭىز.

مسلمان قردەشلار!

ھوندىن سوڭ مەلىكەتتەز نىڭ ادارىسى نىچىك بولۇنى كىڭەش ايتەر
اوچون تىز كوندە اوچرىدىلىقنى سو بىر انىدە سەمىدە بىتون خەلقنى سايلانغان
زور جىيەش بولاچق. ھەر قايسى شول بولاچق سايلانغانلارنى آلدىن
كىڭەشوب ھاضر بولۇپ طورڭىز! اوزىمىز نىڭ كىرەكلىرىمىزنى ۋە ھەقلىرىمىزنى
ئەينە بىلىك!

غافل بولماڭىز مسلمانلار!!!

قزان شەرىپنىڭ اماملىرى ۋە مەدرىسىلىرى

Журналъ „ДИНЬ ВА АДАБЪ“ №-8

11-й годъ изданія

قزانده ۱۵ كونده بر چغا تورغان دینی، ادبی، علمی و سیاسی

الدین والادب

مجله سینہ ۱۳۳۵ هـ ایچون مشتری دفتر آچلدی.

	آبونهسی	بر یللق	۳ صوم
۵۰ تین	»	یارم یللق	۱
۲۰ تین	—	نسخهسی	—
۲۲ تین	—	پوچته ایله	—

اداره گه یبارله چك خط و آبونه لار بو آدریس پرله یبارلور:

Казань,

Ред. жур. „Динь-ва-Адабъ“.

سحیفه لریز

t.me/sehifeleribiz
www.g2kzn.org/sehife
u.u8686@gmail.com